

Az ügyészségi szolgálati viszonyról és az ügyészségi adatkezelésről szóló 1994. évi LXXX. tv módosításáról – tervezet

Erősítik a legfőbb ügyész függetlenségét

A Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium előkészítette az ügyészségi szolgálati viszonyról és az ügyészségi adatkezelésről szóló 1994. évi LXXX. törvény módosítását, amely az Alkotmánybírákhoz hasonlóan 6 évről 9 évre emeli a legfőbb ügyész megbízási idejét, és a kinevezés feltételeként írja elő az ügyészi tapasztalatot. A megbízási meghosszabbítása annak érdekében javasolt, hogy az ügyészségnek az Alkotmánybíróság által is hangsúlyozott függetlensége még inkább kifejezést nyerjen.

A legfőbb ügyész megbízási idejének meghosszabbításának különös jelentősége van a legfőbb ügyész függetlenségében. Ez fontos például a tekintetben is, hogy az általa irányított ügyészségnek kiemelt szerepe van a korrupció elleni bűnüldözésben. A javasolt változtatással a legfőbb ügyész az eddigi átlagos két kormányzati ciklus helyett, akár három cikluson át élvezheti megbízatását, és ezzel jelentősen nő a függetlensége.

A tárca által javasolt változtatások között van a legfőbb ügyész kiválasztásának további politikamentesítése is. A törvenymódosítás értelmében ezentúl legfőbb ügyésszé "kívülről" nem választható senki, csak olyan személy lehet a legfőbb ügyész, aki ügyészi tapasztalattal eleve rendelkezik. Ügyész az a választójoggal rendelkező magyar állampolgár lehet, akinek egyetemi jogi végzettséges van, és külön jogszabály szerinti szakvizsgával rendelkezik. Eddig a legfőbb ügyésszé történő kinevezéshez is elég volt az ügyésszé történő kinevezés feltételeit teljesíteni.

A tervezett változtatás szerint tehát, a legfőbb ügyészt a köztársasági elnök javaslatára az Országgyűlés kilenc évre választja a határozatlan időre kinevezett ügyészek közül.

A jogszabálytervezet javaslatot tesz arra is, hogy katonai ügyész kinevezésének az általános feltételeken túl az is, a kinevezendő személy a Magyar Honvédség hivatásos állományú tisztje legyen.

Az életszerűséget szem előtt tartva, arra is javaslatot tesz a tárca, hogy egy ügyész, ha (baleseti) rokkantsági nyugdíjban részesül, vagy a 65. életévét betöltötte, vagy az általános öregségi nyugdíjkorhatárt betöltött ügyész felmentését e jogcímre hivatkozással maga kéri, akkor szolgálati viszonyát a legfőbb ügyész felmentéssel megszüntetheti.

A fenti ügyészségi szolgálati viszonyról és az ügyészségi adatkezelésről szóló 1994. évi LXXX. törvény módosításáról szóló tervezet mellett a legfőbb ügyész jogállását illetően a közigazgatási és igazságügyi miniszter 2010. október 1-jén az Országgyűlés elé terjesztette a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény módosításáról szóló javaslatát. Ennek is kiemelt célja, a legfőbb ügyész függetlenségének megszilárdítása. A legfőbb ügyész a törvényjavaslat szerint a jövőben nem interpellálható, vagyis nem köteles interpellációra válaszolni. Erre a változtatásra azért volt szükség, mert az interpelláció a politikai ellenőrzés parlamenti eszköze, és az Országgyűlés az interpelláció elfogadásáról való döntés során politikai véleményt formál a legfőbb ügyész és a legfőbb ügyészség tevékenységéről, ezért az interpelláció nehezen illeszthető az ügyészség alkotmányos jogállásához.

A törvénytervezethez kapcsolódó észrevételeket 2010. október 11-ig, a peter.laszlo.salgo@kim.gov.hu, illetve a kojzogi-hat@kim.gov.hu e-mail címekre várjuk.